

ВЪВЕДЕНИЕ И ОСОБЕНОСТИ НА АНТИЧНАТА ТРАГЕДИЯ

Клас: 8. ____

Име: _____

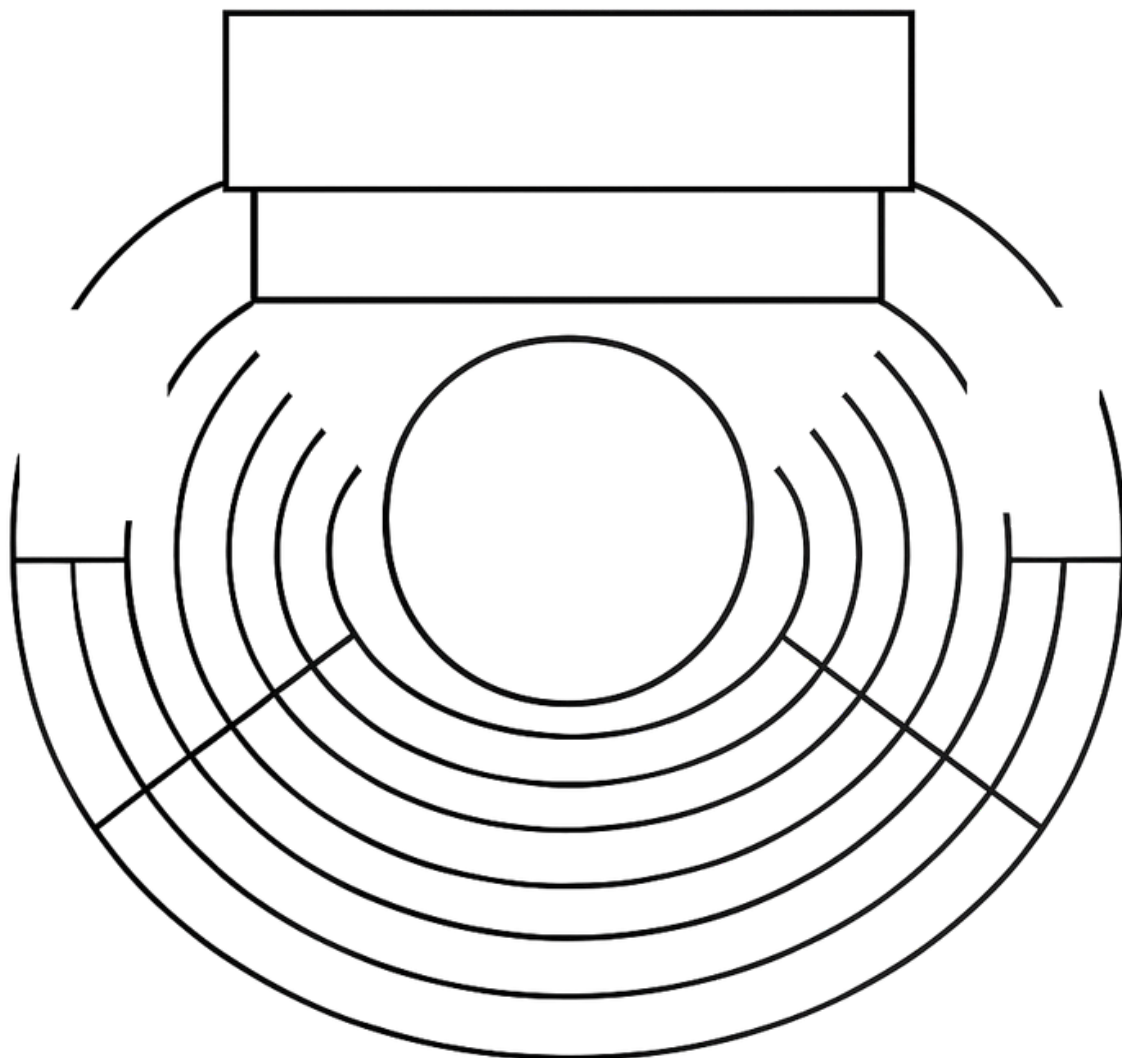
Дата: _____

Устройство на старогръцкия театър

1. **Орхестра** - кръгла площадка в центъра на театъра, място за пеене и танци на хора. В средата често имало олтар на Дионис за религиозни ритуали.
2. **Проскений** - издигната част от сцената, върху която се разиграват сцените с главните герои. Позволява зрителите да виждат по-ясно действието.
3. **Скена** - сграда зад орхестрата, която служи за фон на действието. Място за преобличане и смяна на костюмите на актьорите.
4. **Пароди** - двете странични пътеки/входове на театъра. Чрез тях хорът и актьорите влизат и излизат на сцената.
5. **Театрон** - полукръглото място за зрителите, издигнато на тераси. Осигурява добра видимост и акустика за публиката.
6. **Механизми**
  - Механе – машина за „повдигане“ на богове или герои във въздуха.
  - Екклесия – подвижен елемент за внезапно появяване на герои или сцени.

Важни роли

1. **Актьори**
  - Само мъже, играят всички роли, включително женските.
  - Носят маски, които показват характера и емоцията, а не лицето.
  - В трагедията са обути с котурни (високи обувки), а в комедията – ниски налъми.
2. **Хор**
  - Група певци и танцьори, които коментират действието.
  - Изразява обществено мнение, морал и реакция към случващото се на сцената.
3. **Поет-граматург**
  - Автор на текста и режисьор на постановката.
  - Понякога играе и ролята на актьор.
4. **Хорег**
  - Спонсор, който осигурява средства за сцената и костюмите.

ЗАДАЧА ЗА ПРОВЕРКА

Въведение и особености на античната трагедия

Клас: 8. ___

Име: _____

Дата: _____

Какво е грама?

Посочи две характерни особености на античната грама:

1. _____

2. _____

Изброй два елемента от устройството на театъра и запиши тяхната функция

1. _____

2. _____

ШАБЛОН СИТУАЦИИ

Група 1: Спор за честта

Участници: Герой А, Герой Б, Хор

Ситуация: Герой А обвинява Герой Б, че е нарушил закона и заплашва честта на града. Герой Б се защитава с аргументи, а Хорът коментира напрежението.

Примерни реплики:

- Герой А: „Ти прегаде нашите обичаи и срама няма в сърцето си!“
- Герой Б: „Не е така! Аз защитавам истината, дори ако това ви боли!“
- Герой А: „Истината? Ти си враг на народа!“
- Хор: „Чест и гълз са като огън и вода – кой ще победи?“

Карти с роли за граматическото състезание

- **Поет**

Ти си авторът на трагедията. Твоят гълз е да измислиш сюжета и драматургичните конфликти. Ти ръководиш творческия процес и насочваш актьорите как да изиграят сцената.

- **Актьори (2 ученици)**

Вие сте изпълнителите на ролите в сцената. Имате по 2–3 реплики, чрез които изразявате чувствата и конфликта в сюжета.

- **Хор (2 ученици)**

Вие сте представителите на обществото, които коментират действието и изразяват общественото мнение. Можете да използвате песенни или ритмични фрази, за да подкрепите атмосферата.

Участници: Герой А, Герой Б, Хор

Ситуация: Герой А и Герой Б се борят за лидерството на града. Всеки вярва, че неговият начин е най-добрият за народа.

Примерни реплики:

- Герой А: „Властта трябва да служи на закона и справедливостта!“
- Герой В: „Силата е по-важна от думите, кой има силата – той е лидер!“
- Герой А: „Ти забравяш, че силата без мъдрост води до разруха.“
- Хор: „Кой ще води хората – разумът или желанието за власт?“

Карти с роли за граматическото състезание:

- **Поем**

Ти си авторът на трагедията. Твоят дълг е да измислиш сюжета и драматургичните конфликти. Ти ръководиш творческия процес и насочваш актьорите как да изиграят сцената.

- **Актьори (2 ученици)**

Вие сте изпълнителите на ролите в сцената. Имате по 2–3 реплики, чрез които изразявате чувствата и конфликта в сюжета.

- **Хор (2 ученици)**

Вие сте представителите на обществото, които коментират действието и изразяват общественото мнение. Можете да използвате песенни или ритмични фрази, за да подкрепите атмосферата.

Участници: Герой А, Герой Б, Хор

Ситуация: Герой А чувства, че е бил обиган от Герой Б, но в края на сцената се опитват да намерят помирение.

Примерни реплики:

- Герой А: „Твоите гуми ме раниха по-дълбоко, отколкото си мислиш.“
- Герой Б: „Не беше моята воля да те нараня, нека да поправа грешката си.“
- Герой А: „Може би е време да оставим гнева и да продължим напред.“
- Хор: „Прошката е огън, който стопля най-студените сърца.“

Карти с роли за граматическото състезание:

- **Поет**

Ти си авторът на трагедията. Твоят дълг е да измислиш сюжета и драматургичните конфликти. Ти ръководиш творческия процес и насочваш актьорите как да изиграят сцената.

- **Актьори (2 ученици)**

Вие сте изпълнителите на ролите в сцената. Имате по 2–3 реплики, чрез които изразявате чувствата и конфликта в сюжета.

- **Хор (2 ученици)**

Вие сте представителите на обществото, които коментират действието и изразяват общественото мнение. Можете да използвате песенни или ритмични фрази, за да подкрепите атмосферата.

Участници: Герой А, Герой Б, Хор

Ситуация: Герой А и Герой Б спорят за справедливостта при разпределението на ресурсите в общността.

Примерни реплики:

- Герой А: „Всеки заслужава равно право, иначе обществото ще се разпадне.“
- Герой Б: „Понякога трябва да дадем повече на силните, за да защитим всички.“
- Герой А: „Но справедливостта не може да е на цената на слабите.“
- Хор: „Справедливостта тежи еднакво на всички везни.“

Карти с роли за драматическото състезание:

- **Поем**

Ти си авторът на трагедията. Твоят дълг е да измислиш сюжета и драматургичните конфликти. Ти ръководиш творческия процес и насочваш актьорите как да изиграят сцената.

- **Актьори (2 ученици)**

Вие сте изпълнителите на ролите в сцената. Имате по 2–3 реплики, чрез които изразявате чувствата и конфликта в сюжета.

- **Хор (2 ученици)**

Вие сте представителите на обществото, които коментират действието и изразяват общественото мнение. Можете да използвате песенни или ритмични фрази, за да подкрепите атмосферата.

Участници: Герой А, Герой Б, Хор

Ситуация: Герой А защитава традициите на града, а Герой Б настоява за нови идеи и промени.

Примерни реплики:

- Герой А: „Без корените си не можем да оцелеем като народ.“
- Герой Б: „Но ако не поемем рискове, ще застинем във времето.“
- Герой А: „Промените трябва да уважават миналото, за да са истински.“
- Хор: „Миналото и бъдещето танцуват в един кръг – кой води?“

Карти с роли за граматическото състезание:

- **Поем**

Ти си авторът на трагедията. Твоят дълг е да измислиш сюжета и драматургичните конфликти. Ти ръководиш творческия процес и насочваш актьорите как да изиграят сцената.

- **Актьори (2 ученици)**

Вие сте изпълнителите на ролите в сцената. Имате по 2–3 реплики, чрез които изразявате чувствата и конфликта в сюжета.

- **Хор (2 ученици)**

Вие сте представителите на обществото, които коментират действието и изразяват общественото мнение. Можете да използвате песенни или ритмични фрази, за да подкрепите атмосферата.

ТАБЛИЦА ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Критерий	Група 1	Група 2	Група 3	Група 4	Група 5
Критерий 1: _____					
Критерий 2: _____					
Критерий 3: _____					
Критерий 4: _____					
Обща оценка					

Инструкции към журито:

- Измислете и запишете в колоните 3–4 критерия, които смятате за важни (например яснота, артистичност, работа в екип, хумор и др.).
- За всеки критерий гайте точки (например от 1 до 5).
- Попълнете общия сбор и накрая изберете победител.